

PARAULA

Suplement
especial
de Pissarra

JUNY 1979

N.º 1

Butlletí informatiu de la CEDEC (Coordinadora d'Ensenyants de/en català) i de
la CENC (Comissió per a l'Ensenyament i Normalització del Català).
C/. Impremta 1, pral-2.ª CIUTAT. — Tel. 223299.

Presentació

Gràcies a la col·laboració de PISSARRA, comptarem a partir d'aquest moment amb unes pàgines informatives. La CENC i la Coordinadora d'Ensenyants podran, d'aquesta manera, mantenir el contacte amb els educadors d'aquestes illes.

I bé, ja que la missió d'aquestes columnes és informar, podríem començar per explicar què són la CENC i la Coordinadora d'Ensenyants de i en català.

Molts de vosaltres ja en devíeu tenir notícia, de la gestació d'aqueixes organitzacions, que no són noves —van començar a funcionar l'estiu passat—, però que encara no han arribat al grau d'eficiència que tots voldríem.

Com podreu deduir de l'explicació adjunta sobre la composició i el funcionament d'aqueixes dues entitats, la seva missió és —bàsicament— coordinar el màxim d'entitats o persones que s'interessin per la normalització de la llengua catalana a les nostres illes, i en especial els ensenyants compromesos en aquesta normalització.

Hem cregut que la millor fórmula organitzativa era la combinació per una banda d'una agrupació d'ensenyants (la Coordinadora d'Ensenyants de i en català) centrada en els problemes específics de la docència, i per altra banda un grup de caràcter més tècnic, que enfoqui la normalització des d'una perspectiva global, considerant tots els àmbits en què l'ús del català ha d'esser regularitzat (la CENC: Comissió per a l'Ensenyament i Normalització del Català).

Les feines iniciades ja formen una bona llista, i més si pensam en les activitats de cada una de les persones i entitats que la CENC i la Coordinadora agrupen:

—Cursos de l'Obra Cultural Balear a la ciutat (Estudi General) i als pobles.

—Cursos i activitats de l'Escola de Mallorquí de Manacor i la de Lluçmajor.

—Cursos de Llengua i Cultura Catalanes de l'ICE.

—Cursos d'Estiu de Català de l'Estudi General.

—Activitats dels Departaments de Llengua i Literatura Catalanes de l'Escola de Magisteri i la Facultat de Filosofia i Lletres.

—Coordinació d'un centenar llarg d'ensenyants d'una vintena de localitats de Mallorca, amb la confecció paral·lela d'un fitxer de centres i professors.

—Reunions didàctiques periòdiques a diferents punts amb ensenyants de tots els nivells, als quals s'ha distribuït llistes de material didàctic disponible, orientacions per a la programació de llengua catalana a EGB, etc. amb intercanvis d'experiències educatives i altres qüestions.

—Formació d'una biblioteca didàctica —exposició

permanent de material— a l'Obra Cultural.

—Entrevistes amb l'administració, comunicats a l'opinió pública, etc.

I això encara és poc; és una petita passa només, si tenim en compte les nostres possibilitats. No creim que sigui necessari insistir en la importància de reunir totes les nostres forces "normalitzadores" de cara al pròxim curs en què (ja seria hora!) potser comptarem amb un decret que reguli l'ensenyament de i en català a les nostres illes. Tots plegats podrem resoldre pràcticament tots els problemes que es presentin. Per separat —ho sabeu tots per experiència— poca cosa podríem fer.

Volem precisar que aquesta iniciativa ha sorgit a Mallorca, però oberta a la coordinació amb tasques iguals a les altres illes, amb alguns sectors de les quals ja hem establert contactes. La nostra aspiració és que els ensenyants de cada illa, organitzats de la manera que trobin més convenient, man-

tenguin un màxim de cooperació. No volem que, per evitar susceptibilitats, resulti que cadascú anava pel seu vent. Per tant, esperam que els ensenyants de Formentera, d'Eivissa i de Menorca us organitzeu, i que compteu amb nosaltres sempre.

Amb aqueixa finalitat —aplegar el màxim d'esforços—, la Coordinadora i la CENC col·laboren amb altres entitats similars de la nostra àrea idiomàtica: la Coordinadora d'Ensenyament i Llengua dels Països Catalans i el Grup Català de Sociolingüística.

En fi, amics, esperam la vostra cooperació. Envieu tota mena de suggeriments, notícies, aportacions de material, articles, cartes, etc. Tot serà ben rebut.

La nostra oficina —oberta cada dissabte de 10 a 12— és als locals de l'Obra Cultural Balear, al carrer de la impremta d'en Gelabert, núm. 1, principal 2a. de Palma. El nostre telèfon: 223299.

*Català
a l'Escola*

Coordinadora d'ensenyants de i en català

1.— Amb la finalitat de fomentar l'acció unitària de tots els ensenyants de i en català en favor de la normalització lingüística, la Comissió per a l'Ensenyament i Normalització del Català (CENC) promou la formació de la Coordinadora d'Ensenyants de i en Català, com a reestructuració del Secretariat Pedagògic de l'Obra Cultural Balear.

2.— La Coordinadora és un ent no oficial, independent de qualsevol organisme, al qual poden pertànyer totes aquelles persones que, independentment de la seva titulació i de la seva condició al centre on treballen, siguin ensenyants de o en català a qualsevol centre docent de l'illa de Mallorca.

3.— La Coordinadora emprendre les accions que cregui oportunes per tal d'aconseguir la normalització de la llengua catalana, el perfeccionament professional dels seus membres o la gestió davant els sindicats de la defensa dels interessos dels ensenyants de i en català.

4.— Dins la Coordinadora hi haurà una Junta Permanent, un Coordinador General, uns coordinadors de zona, uns coordinadors de nivell i uns equips tècnics.

5.— La Junta permanent estarà formada pel Coordinador General, els coordinadors de zona, els coordinadors de nivell i els coordinadors de cada equip tècnic. La Junta Permanent fixarà el seu règim de funcionament intern.

6.— El Coordinador General serà elegit pels membres de la Junta Permanent entre ells. Serà necessàriament membre de la CENC.

7.— Els coordinadors de zona seran elegits pels membres de la Coordinadora a cada una de les zones geogràfiques que s'estipulin.

8.— Els coordinadors de nivell seran set: el d'Educació Preescolar, dos d'EGB, el de BUP i COU, el de FP, el d'ensenyança universitària i el d'ensenyants d'adults. Seran elegits pels ensenyants de cada nivell.

9.— Els equips tècnics (material didàctic, biblioteca ambulant, butlletí informatiu, escoles pilot, etc.) estan oberts a tothom que hi vulgui treballar. Cada un d'ells elegirà un coordinador.

10.— La Coordinadora d'Ensenyants de i en Català farà reunions generals rotatives per tota l'illa de Mallorca.

COMISSIÓ PER A L'ENSENYAMENT I NORMALITZACIÓ DEL CATALÀ

1.— Amb la finalitat de coordinar els esforços de les entitats que treballen en la normalització del català a l'ensenyament i a altres

àmbits dins l'àrea de les Illes Balears, i a fi també d'impulsar aquesta normalització, es crea la "Comissió per a l'ensenyament, i normalització del català".

2.— Les entitats que han participat en la creació de la CENC són les següents: Departament de Filologia Catalana de la Facultat de Filosofia i Lletres de Mallorca; Departament de Filologia Catalana de l'Escola Universitària de Magisteri de Mallorca; Delegació a Mallorca de l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de Barcelona; Estudi General Lul·lià, i Obra Cultural Balear.

3.— La CENC és integrada per representants delegats de cada una de les entitats enumerades a l'apartat anterior, en nombre no superior a tres per cada una d'elles. Podrà ampliar-se amb representants de la Coordinadora d'Ensenyants de i en Català, així com amb delegats d'altres institucions sempre que siguin acceptats per la Comissió.

4.— Són funcions de la CENC:

a) Elaborar i presentar a l'Administració pública bases de política lingüística, especialment en el camp de l'ensenyament.

b) Elaborar i presentar directrius sobre la regulació legal de l'ensenyament de i en català a les Illes Balears.

c) Ofirir a qui correspongui assessorament sobre els aspectes tècnics de l'ensenyament de i en català, especialment en matèria de plans d'estudi, reciclatge de mestres, material didàctic, cursos d'adults, etc.

d) Ofirir a qualsevol institució o persona assessorament tècnic sobre aspectes concrets de la normalització lingüística, com redacció de documents oficials, vocabulari tècnic, descripció de les formes lingüístiques adequades a cada àmbit, i altres de similars.

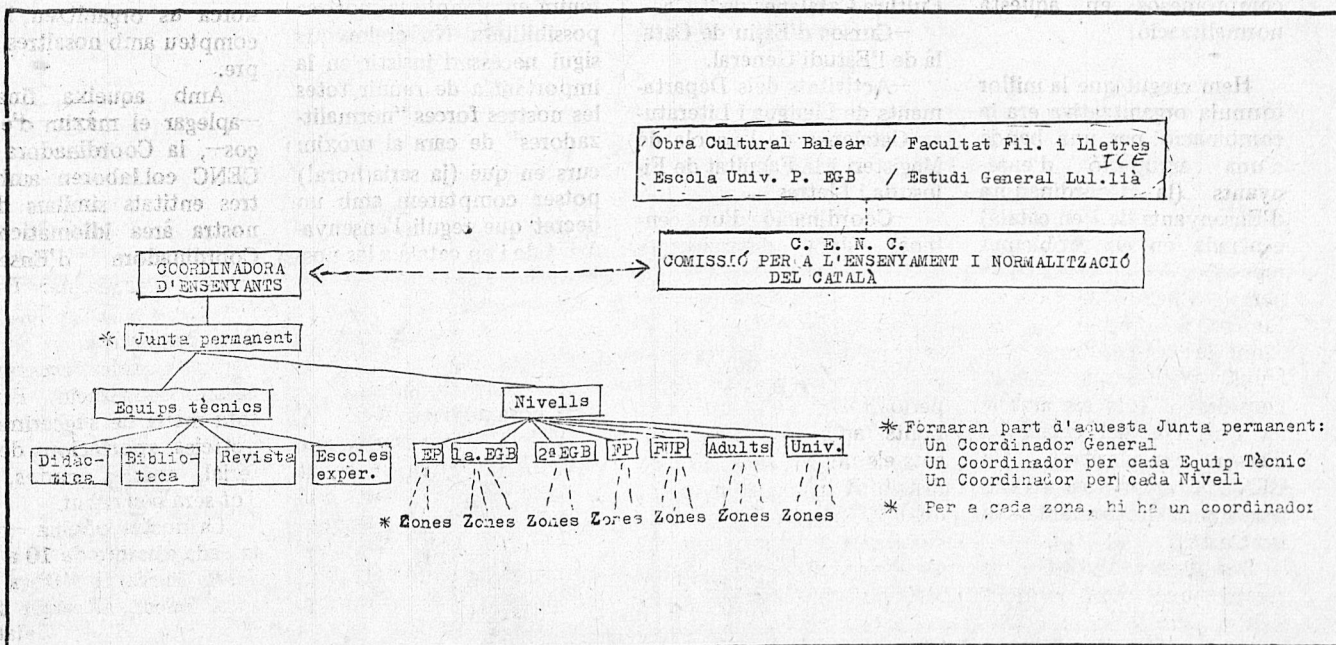
e) Fomentar l'acció unitària de tots els ensenyants de i en català mitjançant la Coordinadora de Professors de i en Català.

5.— Els membres de la CENC elegiran entre ells un secretari, que firmarà els documents en nom i per ordre de la Comissió i convocarà les reunions extraordinàries. El secretari serà elegit per un any.

6.— Quan els membres de la CENC ho creguin necessari elegiran entre ells un tresorer.

7.— Les reunions de la CENC seran ordinàries i extraordinàries. Les primeres seran fixades per la Comissió i les segones convocades pel secretari a petició de la meitat com a mínim dels membres.

8.— La seu de la CENC és al carrer de sa imprenta d'en Gelabert, núm. 1 primer pis.

La llengua catalana

(El Decret per a

De les declaracions del Consell General Interinsular se'n desprèn la imminència de la publicació d'un Decret que introduirà la llengua catalana dins el sistema d'ensenyament de les Balears.

Serà aquest el tercer Decret d'aquest estil que publica la novella democràcia a l'estat espanyol, seguint el de Catalunya (BOE 2 set. 78; amb el precedent del Decret de BOE 30 abril 1931, aplicat fins el 1939), i el d'Euskadi (BOE 10 maig 79). La similitud d'aquest dos fa pensar que el de les Balears els serà essencialment semblant.

Per la imminència del tema i per la seva importància resumim la pràctica del Decret a Catalunya que segueix les directrius de l'Ordre del dia 14 de setembre (BOE 18 set. 78).

S'ha establert, ja des d'aquest curs 1978-79, l'obligatorietat de l'ensenyança de la Llengua Catalana a les escoles de Catalunya, com a primera passa per a inserir les activitats docents en la realitat cultural pròpia.

Durant l'Educació Pre-escolar i la General Bàsica dedicaran tres hores setmanals, obligatòries per a tots els alumnes i dins l'horari lectiu, a l'aprenentatge de la Llengua Catalana, quedant aquesta equiparada a qualsevol àrea o matèria obligatòria.

L'horari a les escoles de Catalunya és reestructurat de la següent manera:

A la Formació Professional de Primer Grau se sumaran, també obligatòriament i dins l'horari escolar, dues hores de llengua catalana. Al Batxillerat seran tres les hores dedicades a Llengua i Literatura Catalanes, quedant-ne quatre per a la Llengua i Literatura castellanes i quatre per a l'idioma modern.

Els alumnes no tendran obligació de cursar aquestes matèries si els seus pares declaren raonadament la seva residència temporal a Catalunya i expressen formalment el seu desig de no rebre l'ensenyament del català en formalitzar la inscripció.

A cada Centre hi haurà, per cada vuit unitats o fraccions (incloent-hi les unitats de pre-escolar), un professor titulat o habilitat per a l'ensenyament del català. Si el Centre no disposa de professors especialistes o no hi ha places vacants les delegacions provincials, a proposta de l'inspector, podran fer permutes temporals del professorat amb la conformitat prèvia dels interessats. Si, així i tot, no es poden cobrir les places exigides de professors de Llengua Catalana, la Comissió Mixta de Ministeri d'Ed. i Ciència i de la Generalitat provisional

de Catalunya —creada amb la finalitat de resoldre totes les qüestions relacionades amb l'ensenyament de la Llengua Catalana— podrà autoritzar amb caràcter excepcional la contractació de personal especialitzat, dins els crèdits disponibles.

Els inspectors vetllaran l'aplicació del que disposa aquesta Ordre i orientaran els Centres i professors de les zones respectives.

Els títols que habiliten per a l'ensenyament del català són especificats a l'ordre, fent constar que l'any 1983 hauran d'esser tots professors d'EGB o llicenciats a més d'esser "mestres de català", i que seran les Escoles Universitàries de Formació del Professorat d'EGB i els Insti-

tuts de Ciències de l'Educació els encarregats de fer "mestres de català". Durant el curs 1978-79 podran ensenyar el català aquells professors d'EGB que havent-ne ensenyat en cursos anteriors posseeixin prou competència segons el criteri de la Comissió Mixta.

Els Centres estatals i no-estatals d'Educació Pre-escolar i General Bàsica que vulguin desenvolupar programes EN llengua catalana ho sol·licitaran a la Comissió Mixta, acompanyant la seva sol·licitud de:

— Acta de Claustre i de l'Asso-

Un estudi dels alumnes del Centre en relació amb el coneixement i l'ús de la llengua catalana.

Relació del professorat responsable del desenvolupament dels programes escolars en llengua catalana, adjuntant els títols o diplomes que l'habiliten.

Pla pedagògic-organitzatiu que compregui: els cursos i el nombre dels alumnes que segueixen l'ensenyament en català; les àrees que s'inclouen en aquests programes; la distribució horària de totes les matèries.

La Comissió Mixta resoldrà i comunicarà la seva resolució a la Direcció General d'Educació Bàsica.

A cada plantilla d'inspecció es constituirà una ponència de català per coordinar les actuacions sobre tots els aspectes pedagògics i didàctics de l'ensenyament en català en col·laboració amb els serveis educatius de la Generalitat de Catalunya.

Comença així una nova etapa per a les escoles de Catalunya que s'insereixen un poc més dins el medi propi. Aquesta inserció haurà de tenir en compte també la remodelació dels continguts de totes les àrees i matèries i l'estil educatiu (mètodes, utilització dels recursos, desescolastització...), i només serà possible quan la gestió educativa en tots els seus aspectes sigui duita des de la població o barriada i no des d'un "Centre" allunyat de la realitat.

Per a l'aplicació del Decret la Generalitat va anar treballant tot l'estiu, reordenant professors, etc.

Sempre que és possible les classes són impartides per professors de la mateixa escola o col·legi, encara que molts d'ells tot just han iniciat els cursos de reciclatge. Hi ha a Catalunya durant aquest curs 8.000 professors d'EGB que segueixen cursos de reciclatge.

El Govern de Madrid volia traspasar el Català a la Generalitat. Aquesta s'hi va negar: quan vengui tot l'ensenyament vendrà el català, digueren.

	1r, 2n, 3r d'EGB	4t i 5è d'EGB	Segona Etapa
Llengua castellana.	5	5	4
Idioma modern	—	—	3
Llengua catalana	3	3	3
Matemàtiques	5	5	—
Matemàtiques i Ciències de la Naturalesa.	—	—	6
Àrea d'experiències	5	8	—
Ciències Socials i Educació Cívica.	—	—	4
Àrea de dinàmica i plàstica.	7	4	—
Tecnologia	—	—	3
Educació Física i esports.	—	—	3
TOTAL	25	25	25

dins l'ensenyament

a Catalunya)

Segons dades provisionals de SERRA D'OR, març 1979 veim, per províncies, els següents percentatges de Centres on s'imparteixen classes de català:

Província de Barcelona: 70/75 per 100 (50/60 per 100 als centres públics i 75/80 per 100 als privats).

Província de Tarragona: Aproximadament el 80 per 100.

Província de Lleida i Girona: 95 per 100.

La Formació professional de primer grau ha estat coberta quasi totalment; quant al batxillerat s'han cobert el 95 per 100 dels centres públics, i referent als privats no hi ha informació però s'estima que el percentatge és elevat.

Llengua catalana

Objectius i esquema de programació per a la 2.ª etapa d'E.G.B.

Sense abandonar les altres activitats iniciades a la 1a. etapa ni el protagonisme per part dels alumnes, cobra una gran importància el comentari de text.

FONOLOGIA—ORTOGRAFIA

- Conceptes de fonema/so/grafia
- Sistemes vocàlics tònic i àton
- Normes ortogràfiques bàsiques de les vocals.
- Sistema consonàntic (insistir en les oposicions gerra/xerra...)
- Normes ortogràfiques bàsiques de les consonants
- Separació de síl·labes, diftongació, accent agut i greu, normes bàsiques, accent diacrític, dièresi.
- Apòstrof i guionet (seguint els coneixements gramaticals dels nins).
- Observacions sobre la dicció i l'entonació.
- Lletres mudes (primer...), elisions (mitja hora...) enllaços, assimilacions... Nocions de mètrica.

LLENGUATGE

- Vocabulari específic de les distintes àrees.

- Onomàstica i toponímia.
- Barbarismes.
- Comparació, metàfores, polisèmia, sentits figurats...
- Derivació i composició (infixos, prefixos, sufixos...)
- Nivells de llenguatge.

MORFOSINTAXI

- Funcions en l'oració, tipus d'oracions, etc.
- Esquemes dels articles i contraccions.
- Adjectius qualificatius (morfologia).
- Norms (morfologia).
- Determinants demostratius, possessius, etc.
- Pronoms personals forts i febles, hi, en, ho, combinacions bàsiques, relatius, interrogatius...
- Verbs bàsics de les 3 conjugacions, auxiliars haver i esser, fer, ús de "haver de" i de "deure"...
- Adverbis de lloc, temps, manera, locucions adverbials, quantitat, ordre, afirmació, negació.
- Preposicions bàsiques.
- Conjuncions.

SOCIOLINGÜÍSTICA

- L'evolució de les llengües, l'evolució del català, (Ramon Llull, la Renaixença, Alcover, Fabra...).
- Les llengües romàniques.
- La diglòssia (estudiada pràcticament amb llurs manifestacions diàries).
- Àrea lingüística, grans dialectes geogràfics i formals (estudiats mitjançant la cançó, el folklore, la literatura, els mitjans de comunicació).

LITERATURA

- Lectura de novel·les comentades.
- Coneixement dels autors, llurs obres principals i la societat del seu temps, sense oblidar la literatura actual (Miquel Bauçà, Gabriel Janer, etc.).
- Gèneres literaris.
- Recursos literaris.

NOTA: Durant aquesta etapa es fomentarà l'ús de les formes del registre estàndard de tal manera que en acabar el sàpiguen usar a nivell comprensiu i expressiu.

—Vegeu: PROGRAMACIÓ DE LLENGUA CATALANA PER A L'EDUCACIÓ GENERAL BASICA, pub. de la Generalitat, Barna 79.

La llengua catalana

• Objectius i esquema de programació per a la 1.ª etapa d'EGB

A partir de la conversa espontània o motivada, de rondalles, anècdotes o històries (preferiblement contades i no llegides), de cançons, jocs, còmics, gravats, dibuixos, textos orals i escrits dels nins i dels altres mitjans que el professor consideri adequats, es treballaran els aspectes detallats més avall. En aquesta etapa és particularment important que l'aprenentatge de la llengua es faci de manera viva i lligar amb el coneixement de l'entorn més immediat dels nins. Això pressuposa també que el nin usi la seva llengua i encara les seves formes pròpies. Les formes balears seran les d'ús habitual durant la 1a. etapa.

1er. i 2on. NIVELLS.—

FONOLOGIA-ORTOGRAFIA (Lectura i escriptura)

—Discriminació dels sons, establint-ne les relacions possibles (es produeix de cop o sialant, sorda o sonora, etc.). Treball d'onomatopeies.

—Domini de la mecànica de la lectura-escriptura, és a dir, ortografia natural (representació ordenada dels sons per mitjà d'una de les grafies corresponents, i capacitat lectora de tots els signes gràfics).

Això suposa el coneixement dels dígrafs.

—Punt final, majúscula a inici de text...

LLENGUATGE I MORFOSINTAXI

—Utilització del vocabulari bàsic. (Com a punt de referència: "Vocab. bàsic infantil i d'adults", Biblogaf.)

—Identificació de la frase. Tipus de frase: interrogativa, negativa, admirativa, hipotètica...

—Nocions de gènere i nombre. Plurals en Es, Concor-dança.

—Complementació. Utilització dels situacionals, tempo-rals i quantificadors bàsics (Treballat a base d'oposicions com molt/poc,...) SN i SV Determinants bàsics: demostra-tius, possessius,...

—Comparació, prenent com a base la realitat.

—Sinònims, treballats dins un context.

—Famílies de paraules (pel Scant o pel Scat.)

—Maneres de dir una cosa: manera divertida, seriosa, polida, etc. 3r., 4t. i 5è nivells.

FONOLOGIA I ORTOGRAFIA

—Ortografia arbitrària treballada empíricament, és a dir a la pràctica (si se treballen les regles bàsiques que sigui per inducció). En el treball de l'ortografia no s'ha d'ultrapassar el lèxic ni els coneixements gramaticals del nin.

—Insistir en la diferenciació de sons semblants:

S. sonora i sorda, O tancada i oberta, etc. i dígrafs.

—Distinció entre síl·laba tònica i àtona (còpia/copiar...) Se treballarà per derivació (clar/claror) i amb oposicions: —Observacions sobre l'entonació en la lectura, lligant-la amb la puntuació:

Interrogació, admiració, guió de diàleg, punt, coma.

—Apòstrof de l'article de la preposició DE

—Accentuació: accents aguts, accents greus, o tancat/obert.

—Dièresi en diftongs creixents en sortir les paraules co-rresponents (pingüí, freqüents...).

—Guionet, pronoms darrera verb.

—R final.

—Gramemes de plural ca/ques, ga/gues... i de gènere: altre/altra.

—Un so diverses grafies: sabata, ciri, tassa, ... Una grafia dos sons. sol ase.

LLENGUATGE

—Mots primitius i derivats.

—Utilització de recursos: comparació, maneres de dir, locucions, refranys...

—Precisió dels termes. Elaboració o ús del diccionari.

—Distinció dels diversos nivells de llenguatge de l'en-torn: situacionals (familiar, standard,...), geogràfics, (si-cal).

—Distinció dels tons: humorístic, dramàtic, jocós...

—Començar els treballs de polisèmia, (serra, de serrar o de muntanyes), metàfores referides a animals "és un an-ne-rot",...

—Comparació: igualtat, inferioritat, superioritat.

—Onomàstica bàsica.

—Derivació i composició (Diminutius i augmentatius)

—Treball de barbarismes a mesura que vagin sortint. (El professor no farà objecte de censura constant el seu ús, però usará les formes adequades).

MORFOSINTAXI

—Treballar empíricament a les formes i funcions: espe-cialment per commutació

—SN: Determinats, noms, Cn.

—Pronoms personals subjecte.

—Relatiu

—Verbs: gramemes de temps i de persona, CV, Comple-ments preposicionals, Transitius, intransitius...

—Lligams del SN amb el verb segons la funció.

—Correlació: SN-V, D-N, N-Cn.

Vegeu: Programació de llengua catalana per a l'educa-ció General Bàsica.

Pub. de la Generalitat, Barcelona, 1979.

Material per a l'escola mallorquina (Curs 1979-80)

	LLENGUATGE		CIÈNCIES SOCIALS I NATURALS		MATEMÀTIQUES
	TEXT	COMPLEMENTARI	CONSULTA	TEXT	
Pre-escolar.	Material de Mata de Junc (Aparició imminent)	A, be, ce, sa pastera ja la sé Tira, tira. Per a aprendre a llegir (sortirà)	Parlem, La Galera (només dibuixos) Làmines, Casals i La Galera (1)		
1er.	M. Mata de Junc (Continuació) Foc, El penell, Casals - Moll Area de Lleng., Galatzó (sortirà).	(Text lliure) (Cultura popular) (2) Mallorca. Espial (cançoner) Jocs populars, Bruñó Endevinetes i Gloses i estribots, Id'EE, Elvissa, Ara va de bo, Espial (amb casette) Si bufa es vent, La Galera (conte) Primavera i Hivern, Mall (poemes visualitzats) El rei Gaspar, La Galera Cavall Fort (Edició per a I. Balears) Sol·licitau-ne a "La caixa", (de franc) Discs de UC, Traginada, Ma. del Mar, Canciones populares de Mallorca...		Area d'experiències, Galatzó (sortirà). (Per al mestre) Ed. Telde i del Mall tenen textos per als 5 primers nivells	Area de Matemàtiques, Galatzó (sortirà) (Per al mestre): Ed. Casals i Telde, textos per als 5 primers nivells. Vocabulari de mat. bàsica, Rosa Sensat. Programació de la mat. a la 1a. etapa, Rosa Sensat.
2n.	Foc (continuació) Trepà, El penell, Casals - Moll (sortirà)		Les plantes de les Balears, Moll Els aucells de les Balears, Moll Quatre coses d'ecologia "La caixa" Vivim a Mallorca (en preparació) Atlas de les Illes Balears, Diàfora, 79 Les ciències socials a la 1a. etapa (recursos per al mestre), Rosa Sensat.		
3r.	Llevant, Els vents del món (Riutord) Trepà (continuació) Es castell d'iràs i no tornaràs, El molí de vent, Casals - Moll (Sobretot per a castellanoparlants)				
4rt.	Llevant (continuació) Es castell d'iràs i no tornaràs (continuació)				
5è.	(3)				
6è.	Llebeig, Els vents del món (Riutord)	El ja ressenyat. Hi ha gran quantitat d'obres revistes, premsa, còmics, teatre... Antologia de la Liter. catalana, Aedos Discs d'en Raimon, M. Rossell, Al tall, J. Arnel·la, La Trinca...	Les illes balears, Barcino Evolució econòmica de Balears 1977, Banca Cat. etc. Atlas didàctic universal, Spes Gran Enciclopèdia Catalana. Lectures mallorquines (en premsa) Cap a una pedagogia del medi, Pissarra, n. 7.	Ed. Telde, text per a cada nivell (llenguatge standard, formes de Catalunya)	
7è.	Ponent, Els vents del món (Riutord)				
8è.	Per a orientació del mestre: Lletres de motlle, Casals.				

(1) Primeres imatges, primeres paraules; Lletra per lletra; A poc a poc, de La Galera són adaptats a la parla de Catalunya. Una solució d'emergència per a qui els vulgui usar, fàcil en aquests llibres amb poques paraules, és aferrar damunt les formes o paraules de Catalunya un paperet amb les formes o paraules de la parla del nin. (Aquests llibres hi són en català i en castellà).

Part del material complementari citat a 1a. etapa és útil ja a pre-escolar, i ho segueix essent a 2a etapa.

(2) El text lliure, a més de suplir la manca de material, és un dels millors mètodes d'aprenentatge. Consultau Freinet, Tonucci, Pissarra núm. 5...

La culminació és la Revista escolar, tan abandonada i allunyada de la realitat en molts de casos, i desconeguda en altres. És una eina bàsica, i és bàsica la participació dels nins, i la inserció en la pròpia cultura mallorquina.

Rondalles, gloses, refranys, cançons... Són imprescindibles.

Reculls: Rondalles mallorquines (24 volums), Moll; Rondalles de Menorca (2 volums), Nura; Rondalles d'Eivissa i de Formentera (diversos volums), Alfa; Cançoner popular de Mallorca (4 volums) Moll; Diccionari Català-Valencià-Balear (conté molts de refranys).

(3) A 5è s'hauran d'usar llibres dels nivells anteriors. Les col·leccions Galatzó, El penell, i Els vents del món preparen textos per a tota la primera etapa.

Util per al mestre durant tota l'EGB per a l'ensenyament del català a castellanoparlants: Orientacions per a l'ensenyament de la Llengua Catalana a l'EGB, Proa76.

Util per al mestre durant tota l'EGB per a l'ensenyament del català a castellanoparlants: Orientacions per a l'ensenyament de la Llengua Catalana a l'EGB, Proa76.

L'equip de Biblioteca anirà informant dels llibres per a l'ensenyament de/en llengua catalana a través d'aquest Butlletí i amb exposicions comarcals. Podeu consultar a més: Guia didàctica de la llengua catalana per a l'EGB a Balears, Cort 79; Guia de material per a l'ensenyament i de lectura infantil i juvenil (sol·licitau-lo a D.E.C. P. de Gràcia 42, 4rt, 1a. Barcelona 7, Tel. (93) 3178074); Quins llibres han de llegir els nens, Rosa Sensat; Llibres en català, INLE.

Escrit entregat al conseller de Cultura pels representants de la C.E.N.C., en entrevista del 24 de novembre del 78

Excm. Sr. Conseller de
Cultura del Consell General
Interinsular
Ciutat.

Excmo. Sr.:
Els sotassignants,
membres de la C.E.N.C. i re-
presentants de les institu-
cions abaix indicades, tenen
el gust d'exposar-li el que se
segueix:

1. La "Comissió per a
l'Ensenyament i la Norma-
lització del Català a les Illes
Balears" (C.E.N.C.) s'ha
constituït per a coordinar
els esforços de totes les en-
titats fins ara dedicades a la
preparació de personal capa-
citada per a l'ensenyament
del català a les Illes, i per
iniciar una acció conjunta
de cara a la nostra normalit-
zació lingüística.

2. Considerant que per-
què tal normalització
sigui possible és necessari,
d'una banda, introduir
d'una manera immediata
l'ensenyament de la nostra
llengua a l'escola, i de l'altra
que el nostre procés d'in-
troducció de la llengua
autòctona en l'ús públic si-

gui simultani amb el de les
altres terres de parla catala-
na (a fin que el parlar de
les Illes pugui fer la seva
aportació pròpia a la fixació
de la llengua estàndard),
hem decidit que la primera
acció de la C.E.N.C. sigui
adreçada a aqueixa Conse-
lleria de Cultura per deman-
ar-li:

Primer: Que urgeixi del
Govern, a través del MEC, la
promulgació d'un decret
d'incorporació de la llengua
catalana al sistema d'ense-
nyament a les Illes Balears,
d'abast semblant al del Reial
Decret de 23 de juny de
1978, dictat per a Catalunya.

Segon: Que estableixi re-
lació amb la Conselleria de
Cultura de la Generalitat de
Catalunya, amb l'Institut
d'Estudis Catalans i amb el
Grup Català de Sociolingüís-
tica, a fi d'assegurar la no-
marginació de les Illes en el
procés de normalització lin-
güística tot just començat.

3. La primera petició es
justifica per les raons se-
güents:

—Que la realitat lingüísti-
ca de les Balears exigeix un

tractament legal que garan-
teixi l'ús de la llengua
catalana i el seu ensenya-
ment a tots els nivells del
sistema docent, sense que
això suposi gens de pèrdua
del ple domini de la llengua
castellana.

—Que la situació socio-
lingüística és més favorable
encara a la nostra llengua
que la de Catalunya, tant
pel que fa al percentatge de
ciutadans que la tenen com
a materna i l'usen com a
vehicle de comunicació,
com pel percentatge de mes-
tres que la parlen i estan en
condicions d'ensenyar-la.

—Que el reconeixement
de la nostra llengua i la no-
stra cultura serà la culmina-
ció de l'aspiració del nostre
poble, manifestada en el
camp teòric (Conrad Domé-
nech l'any 1932 ja proposa
raonadament la introduc-
ció de la llengua dins l'en-
senyament, i a partir dels
anys 60 és constant aques-
ta voluntat) i en el pràctic
(des de fa anys s'estan
duent a terme: formació de
professorat, curssets per a
adults, preparació de mate-
rial didàctic, introducció de
la nostra llengua i els nos-
tres continguts culturals a
moltes escoles i instituts,...)

—Que l'ús de la mateixa
llengua a Catalunya i Balears
i l'existència d'una infraes-
tructura semblant i una ma-
teixa voluntat de recobra-
ment, exigeixen un mateix
tractament legal i pràctic.

4. La segona petició es
fonamenta en els motius se-
güents:

—Que la normalització de
l'ús públic de la nostra llen-
gua, amb la consegüent fi-
xació d'un nivell "estàn-
dard" de llenguatge públic,
constitueix una etapa
importantíssima de la nostra
història col·lectiva lingüísti-
ca, i les Illes no poden re-

nunciar a tenir-hi el paper
de primer ordre que hi ten-
gueren en les altres etapes
fonamentals de formació de
la llengua (Ramón Llull) i
de compilació i codificació
(Marian Aguiló, Mossèn Al-
cover) i que han seguit ju-
gant fins avui (DCVB, apo-
rtació il·lenca a la Gran En-
ciclopèdia Catalana, abundan-
tíssima producció dels es-
criptors il·lencs).

—Que tant l'Institut d'Es-
tudis Catalans com el Grup
Català de Sociolingüística
tenen com a àmbit d'actua-
ció totes les terres de parla
catalana (tal com consta en
el Decret de reconeixement
de l'IEC) i tenen entre els
seus membres elements de
les Illes. La seva actuació en
la nova etapa que comen-
çam ens afectarà de manera
important, i no convé que
estigui desvinculada de la
Conselleria de Cultura insu-
lar.

—Que la relació amb la
Conselleria de Cultura de la
Generalitat és importantíss-
ima per a l'homologació de
títols i per a assegurar que
el material didàctic produït
a Catalunya tenguí un
compte de manera satisfac-
tòria les característiques
principals del llenguatge insu-
lar.

5. La C.E.N.C. no dubta
que aqueixa Conselleria de
Cultura serà conscient de la
gran importància que les
dues gestions demanades ten-
nen per al recobriment de
la nostra personalitat
col·lectiva.

Agraint-li a la bestreta el
seu suport a les dues peti-
cions, s'ofereix incondicio-
nalment per a totes les tas-
ques que pugui realitzar en
favor de la normalització
i difusió de la nostra llen-
gua i cultura.

Ciutat de Mallorca, 24 de
novembre del 78.

Francesc Conrado, conseller de Cultura.